

**VALTIOSTA TOISEEN TAPAHTUVAA ILMAN EPÄPUHTAUKSIEN KAU-
KOKULKEUTUMISTA KOSKEVAAN VUODEN 1979 YLEISSOPIMUKSEEN
LIITTYVÄN PYSYVIÄ ORGAANISIA YHDISTEITÄ KOSKEVAN VUODEN
1998 PÖYTÄKIRJAN MUUTOKSET; VOIMAANSAATTAMINEN**

Valtiosta toiseen tapahtuvaa ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskevaan vuoden 1979 yleissopimukseen liittyvä pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva pöytäkirja (SopS 68/2003, jäljempänä POP-pöytäkirja tai pöytäkirja) allekirjoitettiin Århusissa vuonna 1998 ja se tuli kansainvälisesti ja Suomen osalta voimaan vuonna 2003. Pöytäkirjalla on 33 osapuolta.

Pöytäkirjalla rajoitetaan, vähennetään tai poistetaan pysyvien orgaanisten yhdisteiden (POP-yhdisteiden) vuotoja, päästöjä ja hävikkejä. POP-pöytäkirjaan tehtiin muutoksia toimeenpanevan elimen kokouksessa Genevessä joulukuussa 2009, jolloin läsnä olleet osapuolet hyväksyivät yksimielisesti yleissopimuksen toimeenpanevan elimen päätöksen 2009/1. Päätöksellä muutetaan pöytäkirjan tekstiä ja liitteitä.

Pöytäkirjan muutoksilla sisällytetään pöytäkirjaan uusia aineita (heksaklooributadieeni, tetra-, penta-, heksa- ja heptabromidifenyylieetterit, pentaklooribentseeni ja perfluorioktaanisulfonaatti (PFOS)) sekä kiristetään DDT:hen, heptaklooriin, heksaklooribentseeniin (HCB) ja polykloorattuihin bifenyyleihin kohdistuvia vaatimuksia mm. poistamalla sallittuja käyttöjä.

Pöytäkirjan muutoksilla lisätään osapuolille velvoite vähentää lisäksi polykloorattujen bifenyyliden (PCB) päästöjä ilmaan vertailuvuoden 2005 tai jonkin muun vuoden vuosien 1995 - 2005 väliltä, tasosta sen mukaisesti kuin osapuoli määrittää perusvuoden hyväksyessään pöytäkirjan muutokset.

Pöytäkirjan muutoksilla määrätään jätteenpolton (yhdyskuntajäte, sairaalajäte, vaarallisten jätteiden poltto) syntyville dioksiini- ja furaanipäästöille aiempaa tiukemmat polykloorattujen dioksiinien ja furaanien (PCDD/PCDF) päästöraja-arvot. Lisäksi sintraamojen ja teräksen valokaariuunissa tapahtuvan sekundäärituotannon dioksiini- ja furaanipäästöille määrättiin päästöraja-arvot. Liitteeseen VIII lisätään kaksi uutta päästölähderyhmää: kohdaksi 13 tietyt kemialliset tuotantoprosessit, joista pääsee ympäristöön tahattomasti sivutuotteina syntyneitä POP-yhdisteitä, erityisesti kloorifenolien ja kloorianiliinin tuotanto sekä kohdaksi 14 metallurgisen teollisuuden lämpöprosessit, klooripohjaiset menetelmät.

POP-pöytäkirja ja sen nyt hyväksyttävänä olevat muutokset sisältävät sekä Euroopan unionin, että sen jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Tasavallan presidentti on hyväksynyt pöytäkirjan muutoksen 11 päivänä marraskuuta 2016. Suomen hyväksymiskirja on talletettu Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin huostaan 20 päivänä joulukuuta 2016.

Liitteeseen III lisätyn PCB-päästöjen vähentämisvelvoitetta koskevaksi vertailuvuodeksi on Suomen osalta muutosten hyväksymisen yhteydessä ilmoitettu vuosi 2005.

Pöytäkirjan muutokset tulevat pöytäkirjan 14 artiklan mukaisesti voimaan ne hyväksyneiden sopimuspuolten osalta yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona kaksi kolmasosaa sopimuspuolista on tallettanut muutosta koskevat hyväksymiskirjansa. Pöytäkirjan tallettajalta 17 päivänä joulukuuta 2021 saadun ilmoituksen mukaan pöytäkirjan muutokset tulevat voimaan 20 päivänä tammikuuta 2022. Pöytäkirjan muutokset on tarkoitettu Suomessa saattaa voimaan valtioneuvoston asetuksella. Asetus olisi tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti pöytäkirjan muutosten kansainvälisen voimaantulon kanssa.

Pöytäkirjan muutos sisältää määräyksiä, jotka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 10 kohdan mukaan kuuluvat maakunnan lainsäädäntövaltaan. Ahvenanmaan maakuntapäivät on hyväksynyt pöytäkirjan muutoksen voimaantulon Ahvenanmaan maakunnassa itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti.

Nyt annettavaksi ehdotetun asetuksen 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin, että pöytäkirjan muutos tulee voimaan 20 päivänä tammikuuta 2022. Pykälän 2 momentti sisältäisi tavanomaisen säännöksen pöytäkirjan muutoksen kansallisesta hyväksymisestä. Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin, että Suomi on pöytäkirjan muutoksia koskevan hyväksymiskirjan tallettamisen yhteydessä, päätöksen 2009/1 1 artiklan H kohdan 3 alakohdan mukaisesti ilmoittanut, että polykloorattujen bifenyyliden (PCB) päästöjen vähentämisvelvoitetta koskeva vertailuvuosi on Suomen osalta vuosi 2005. Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin pöytäkirjan määräysten olevan asetuksena voimassa. Asetus olisi ehdotetun 4 §:n 1 momentin mukaan tarkoitettu tulemaan voimaan 20 päivänä tammikuuta 2022. Asetuksen 4 §:n 2 momentissa säädettäisiin Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksynnästä.

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen valtiosta toiseen tapahtuvaa ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskevaan vuoden 1979 yleissopimukseen liittyvän pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan vuoden 1998 pöytäkirjan muutoksista.